

העסיקה, והסיבות העיקריות לכך הן שינויים בכמויות והוצאת המכרזים תוך כדי תכנון העבודה. להלן דוגמאות (בל"י).

הסכום הדרוש לביצוע העבודה	סכום החוזה המקורי	תיאור עבודה
550,000	289,704	שיפוץ במרחצאות ובמבנים
105,000	79,775	התקנת רשת מים
157,000	111,857	מתקנים, ביוב, מים חמים, הסקה

— בתיקי המינהל לא נמצאו הסברים מפורטים על סיבת הסטיות.

*

מינהל מקרקעי ישראל עשה בחמת גדר תוך זמן קצר עבודה חשובה בתנאים לא רגילים. בשלבי התכנון והביצוע לא שמר המינהל במידה מספקת על עקרונות מינהל תקין.

ממצאי מעקב

הטיפול בענייניהם של בדואים

דו"ח שנתי 17, עמ' 294

הממשלה ייחסה חשיבות למבצע יישובם של הבדואים; לפיכך רצוי היה להגשימו בקצב סביר. לדעת הביקורת מוטל היה על כל הגורמים המטפלים בדבר, וביניהם מינהל מקרקעי ישראל הממלא בתחום זה אחד התפקידים המרכזיים, לדאוג, שהצורך בהשתתפות גורמים רבים לא יגרום עיכובים בהגשמת המבצע. מן הראוי היה, איפוא, שהאחריות לפיקוח ולתיאום המבצע תוטל במפורש על אחד הגורמים. בהצעותיה וסיכומיה של ועדת הכספים לדו"ח השנתי 17, שאושרו על ידי מליאת הכנסת ב-17.8.1967, הצטרפה הוועדה לדעת מבקר המדינה.

הוועדה הבין משרדית, שהוקמה בספטמבר 1965 בהשתתפות נציגים של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, לא קבעה משרד שיהא אחראי לתיאום ולביצוע.

מן הצורך היה, שמועצת מקרקעי ישראל תקבע קווים מנחים לגבי גודל השטח, שיש להחכיר לבדואים בנגב לעיבוד חקלאי ולמרעה, ולגבי דרכי ההחכרה; עוד דרוש היה, שהמינהל יוציא נהלים בכתב בדבר הטיפול בבקשות החכירה, בדבר הגדרת התפקידים של הוועדה המייעצת להחכרות, וכן בדבר מתן תשובות בכתב למבקשי קרקעות והסדרי פיקוח ועור.

באוגוסט 1967 קבעה מועצת מקרקעי ישראל כללים, שלפיהם יוחכרו לבדואים בנגב קרקעות לגידולי שדה על פי המלצת הוועדה המייעצת להחכרות שנחיות; עדיפות תינתן למבקשים, שאינם מחזיקים בקרקע אחרת, ושאינן להם מקור פרנסה אחר; לחוכר אחד לא יימסר שטח העולה על 150 דונם; החכרה בהיקף יותר גדול תיעשה רק במקרים מיוחדים. קרקע למרעה תימסר לבעלי עדרים מבין הבדואים לתקופה של עשרה חודשים; השטח ייקבע בכל מקרה על ידי הוועדה, בהתחשב בגודל העדר של המבקש. בספטמבר 1968 הוציא המינהל הנחיות בדבר הצורך ברישום ההחלטות ובמתן הנמקה להחלטות השליליות, וכן בדבר סדרי העור.